

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 330.322:336.71

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20605773>

Фінансування інвестицій в Україні: аналіз проблем та перспективи

Салтикова Ганна Василівна,

к.е.н., доцент, старший викладач кафедри фінансових технологій і підприємництва Сумського державного університету, м. Суми, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-4614-8313>

Гурєєв Дмитро Сергійович,

аспірант кафедри фінансових технологій і підприємництва Сумського державного університету, м. Суми, Україна

<https://orcid.org/0009-0006-2554-4567>

Верещака Неля Вікторівна,

студентка кафедри фінансових технологій і підприємництва Сумського державного університету, м. Суми, Україна

<https://orcid.org/0009-0009-4013-9932>

Прийнято: 21.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація: Метою роботи є дослідження специфіки формування джерел фінансування інвестиційної діяльності та оцінка впливу внутрішніх і зовнішніх чинників на інвестиційну активність підприємницького сектору в умовах системних викликів. В процесі дослідження застосовувалися методи

логічного узагальнення та синтезу, порівняльного аналізу, статистичні методи, методи графічної візуалізації та економетричного моделювання.

У статті проаналізовано структуру та динаміку капітальних інвестицій за джерелами фінансування протягом 2014–2024 рр. Виявлено трансформацію інвестиційної моделі України у напрямку «самофінансування», де власні кошти підприємств забезпечують понад 71% усіх вкладень. Досліджено динаміку державних та місцевих інвестиційних ресурсів, що ілюструє посилення ролі держави як «інвестора останньої надії» в умовах масштабних безпекових шоків. Доведено факт критичного скорочення іноземного капіталу та банківського кредитування як джерел розвитку. На основі кореляційного аналізу встановлено високу детермінованість обсягів інвестицій від фінансових результатів підприємств. Побудовано та верифіковано однофакторну лінійну економетричну модель, що описує залежність відтворення капіталу від прибутковості бізнесу. Проведено сценарне прогнозування інвестиційного потенціалу на 2025 рік. Зроблено висновок, що в умовах воєнних ризиків ринкові механізми кредитування демонструють обмеженість, а фундаментом стабільності економіки стає внутрішня здатність реального сектору до генерації прибутку.

Ключові слова: *Фінансування інвестицій, джерела фінансування, капітальні інвестиції, банківське кредитування, власні кошти підприємств, прибуток, економетричне моделювання.*

Investment Financing in Ukraine: Analysis of Problems and Prospects

Hanna Saltykova,

PhD, associate professor, senior lecturer of the Department
of Financial Technologies and Entrepreneurship of Sumy State University, Sumy,
Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-4614-8313>

Dmytro Gurieiev,

Postgraduate Student of the Department
of Financial Technologies and Entrepreneurship of Sumy State University, Sumy,
Ukraine, <https://orcid.org/0009-0006-2554-4567>

Nelia Vereshchaka,

Student of the Department
of Financial Technologies and Entrepreneurship of Sumy State University, Sumy,
Ukraine, <https://orcid.org/0009-0006-2554-4567>

Abstract: *The purpose of this study is to investigate the specifics of forming funding sources for investment activities and to assess the impact of internal and external factors on the investment activity of the entrepreneurial sector under conditions of systemic challenges. In the course of the research, methods of logical generalization and synthesis, comparative analysis, statistical methods, graphical visualization, and econometric modeling were applied.*

The article analyzes the structure and dynamics of capital investments by funding sources over the period of 2014–2024. A transformation of Ukraine's investment model toward "self-financing" was identified, where enterprises' own funds account for over 71% of all investments. The dynamics of state and local

investment resources were examined, illustrating the growing role of the state as an "investor of last resort" amid massive security shocks. The study demonstrates a critical reduction in foreign capital and bank lending as sources of development. Based on correlation analysis, a high determinancy of investment volumes by enterprises' financial results was established. A single-factor linear econometric model describing the dependence of capital reproduction on business profitability was constructed and verified. Scenario forecasting of investment potential for 2025 was conducted. It is concluded that under conditions of military risks, market lending mechanisms demonstrate limitations, while the internal capacity of the real sector to generate profit becomes the foundation of economic stability.

Keywords: *Investment financing, funding sources, capital investments, bank lending, enterprises' own funds, profit, econometric modeling.*

Постановка проблеми. Функціонування національної економіки в умовах перманентних кризових шоків актуалізує питання пошуку надійних джерел фінансування відтворювальних процесів. Стабільність інвестиційної діяльності є базовою передумовою не лише для техніко-технологічної модернізації виробництва, а й для збереження загальної життєздатності господарської системи. В умовах воєнної агресії, коли традиційні ринкові механізми залучення зовнішнього капіталу демонструють обмежену ефективність, особливого значення набуває дослідження внутрішніх ресурсів підприємницького сектору.

Складність поточних макроекономічних умов зумовлює необхідність переосмислення структури інвестиційних ресурсів, де ключовим фактором розвитку стає фінансова спроможність самих підприємств. Це обґрунтовує доцільність глибокого аналізу залежності інвестиційних потоків від прибутковості бізнесу, що дозволить математично обґрунтувати можливості

та обмеження економічного відновлення України через стимулювання внутрішніх джерел капіталоутворення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансування інвестицій в Україні є одним із ключових напрямів економічної політики, що привертає увагу багатьох науковців. У низці публікацій останніх років аналізуються джерела формування інвестиційних ресурсів, підкреслюється провідна роль власних коштів підприємств та обмеженість державної підтримки, наголошується на важливості диверсифікації джерел фінансування та використання альтернативних інструментів [1,4,6,8].

Грунтовні дослідження бюджетних інвестиційних ресурсів демонструють Касич А., Глухова В. та Кравченко Х. [6], які підкреслюють значення державних і місцевих бюджетів у забезпеченні інвестиційної діяльності та вказують на проблеми нестабільності фінансування. В свою чергу Плахотнік О. та Мартинюк Ф. [11] розглядають сучасні джерела фінансування інвестиційної діяльності, акцентуючи на внутрішніх інвестиціях підприємств та ролі міжнародних фінансових інституцій у підтримці інвестиційних проектів.

Аналіз механізмів капіталоутворення та інвестування в умовах війни вивчені Небрат В. та Корніяка О. [10]. Вони наголошують на слабкості ринкових фінансових механізмів і зростанні ролі зовнішньої допомоги у відновленні економіки.

Актуальні аспекти інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств висвітлюють Боковець В., Мороз О. та Краєвська А. [2], які доводять, що основним джерелом фінансування інновацій залишаються власні кошти, тоді як залучення іноземних інвестицій ускладнено воєнними ризиками.

На окрему увагу заслуговує праця Калач Г. [4], присвячена альтернативним інструментам фінансування. Вона аналізує краудфандинг та

краудлендінг як нові форми залучення капіталу у цифровій економіці, наголошуючи на їхній ефективності для стартапів та інноваційних проєктів. Іноземні інвестиції досліджують Тоцька О. та Бурень О. [14], які аналізують фінансову підтримку України країнами ЄС в умовах воєнного стану та підкреслюють значення програми Ukraine Facility для макрофінансової стабільності та відновлення економіки. Також, Пономаренко В. [17] розглядає перспективи розвитку українського фондового ринку як інструменту залучення іноземних інвестицій, наголошуючи на вдосконаленні правових та організаційних механізмів для підвищення прозорості та інвестиційної привабливості.

Окремий блок досліджень стосується банківського кредитування як джерела фінансування інвестицій. Марценюк О. та Петрусевич В. [9] аналізують проблеми та перспективи інвестиційної діяльності банків України, наголошуючи на обмеженій ресурсній базі та високому рівні непрацюючих кредитів, але водночас підкреслюють потенціал банківських інвестицій у відновленні інфраструктури та підтримці підприємництва. Крупка М., Ванькович Д. та Кульчицький М. [7] досліджують банківське кредитування пріоритетних галузей економіки, проводять SWOT-аналіз та пропонують механізми його активізації, наголошуючи на ролі державних банків у фінансуванні промислових підприємств.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри ґрунтовність наявних досліджень щодо ролі окремих джерел фінансування інвестиційної діяльності, недостатньо розробленими залишаються питання кількісної оцінки стійкості зв'язків між внутрішніми фінансовими результатами реального сектору та обсягами капіталовкладень в умовах воєнних шоків. Подальшого вивчення потребує трансформація інвестиційної моделі України у напрямку самофінансування, а також детермінованість державних та місцевих інвестиційних ресурсів відносно стану публічних

фінансів. Окреслені питання максимального рівня актуальності потребують систематичного моніторингу задля пошуку оптимальних шляхів збереження та нарощення інвестиційного потенціалу країни в умовах критичних ризиків.

Формулювання цілей статті (постановка завдання) Метою роботи є на основі аналізу структури, динаміки та специфіки формування джерел фінансування інвестиційної діяльності в Україні у 2014–2024 рр., виокремити ключові джерела в умовах системних викликів, дослідити та математично обґрунтувати основні фактори впливу на них. Це дозволить ідентифікувати можливі фокуси державної інвестиційної політики на напрямки активізації інвестування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інвестиційна діяльність формує основу для довгострокового зростання, оскільки вона спрямована на розширене відтворення капіталу, впровадження інновацій та технологічну модернізацію. Важливим є й соціальний аспект інвестицій, адже вони сприяють підвищенню рівня життя населення, розвитку освіти та охорони здоров'я, що у свою чергу створює позитивний мультиплікативний ефект для економіки [8]. Водночас джерела фінансування визначають можливості та ефективність інвестиційної діяльності.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про інвестиційну діяльність», фінансування інвестицій може здійснюватися за рахунок:

- власних фінансових ресурсів інвестора (прибуток, амортизаційні відрахування, відшкодування збитків від аварій, стихійного лиха, грошові нагромадження і заощадження громадян, юридичних осіб тощо);
- позичкових фінансових коштів інвестора (облігації, банківські та бюджетні кредити);
- залучених фінансових коштів інвестора (кошти, одержані від продажу акцій, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб);
- бюджетних інвестиційних асигнувань;

– безоплатних та благодійних внесків, пожертвувань організацій, підприємств і громадян [12].

Різноманітність джерел фінансування інвестиційної діяльності створює потенціал для зменшення ризиків та забезпечення стійкості економіки. Проте сама наявність джерел ще не гарантує їх ефективного використання. Важливо враховувати, що кожне джерело формується під впливом чинників, які визначають його стабільність, доступність та масштаби залучення.

Тому для комплексного розуміння сучасних тенденцій фінансування інвестиційної діяльності необхідно розглянути систему факторів, які визначають поведінку джерел (табл. 1).

Таблиця 1

Фактори впливу на джерела фінансування інвестицій

Фактори	Чинники	Вплив
Економічні	Динаміка ВВП, темп інфляції, стабільність валютного курсу	Визначають загальну місткість ринку, реальну вартість інвестиційних ресурсів та здатність підприємств до самофінансування
Фінансово-кредитні	Облікова ставка НБУ, рівень капіталізації банків, розвиток фондового ринку	Визначають ціну запозичень та доступність зовнішнього фінансування для бізнесу
Політично-правові	Стабільність влади, прозорість законодавства, захист прав власності	Формують рівень довіри до інвестиційного клімату, що критично для залучення довгострокового іноземного капіталу
Соціально-поведінкові	Рівень доходів та зайнятість населення, інвестиційні очікування та довіра до фінансових установ	Визначають готовність населення спрямовувати заощадження в інвестиційні інструменти замість пасивного накопичення
Безпекові	Ризики війни, територіальна безпека	Визначають рівень системного ризику, що є критичним для залучення іноземних інвестицій

Джерело: побудовано за даними [15-16]

Отже, наведений перелік факторів свідчить про багатогранність впливу на процес формування інвестиційних ресурсів. Проте, попри розгалуженість цих чинників, їх можна структурувати за двома ключовими векторами: системні фактори, що створюють загальні рамки безпеки та законності, та фактори ресурсного потенціалу, які безпосередньо формують обсяг та вартість капіталу (рис. 1).

Таким чином, джерела фінансування інвестицій не є статичними концептами. Їх природа та динаміка є результатом синергії зовнішніх безпекових умов і внутрішніх економічних процесів. Саме такий комплексний підхід дозволяє об'єктивно оцінити трансформацію динаміку та структуру фінансування інвестицій в Україні протягом 2014–2024 років, результати якої наведено у таблиці 2.

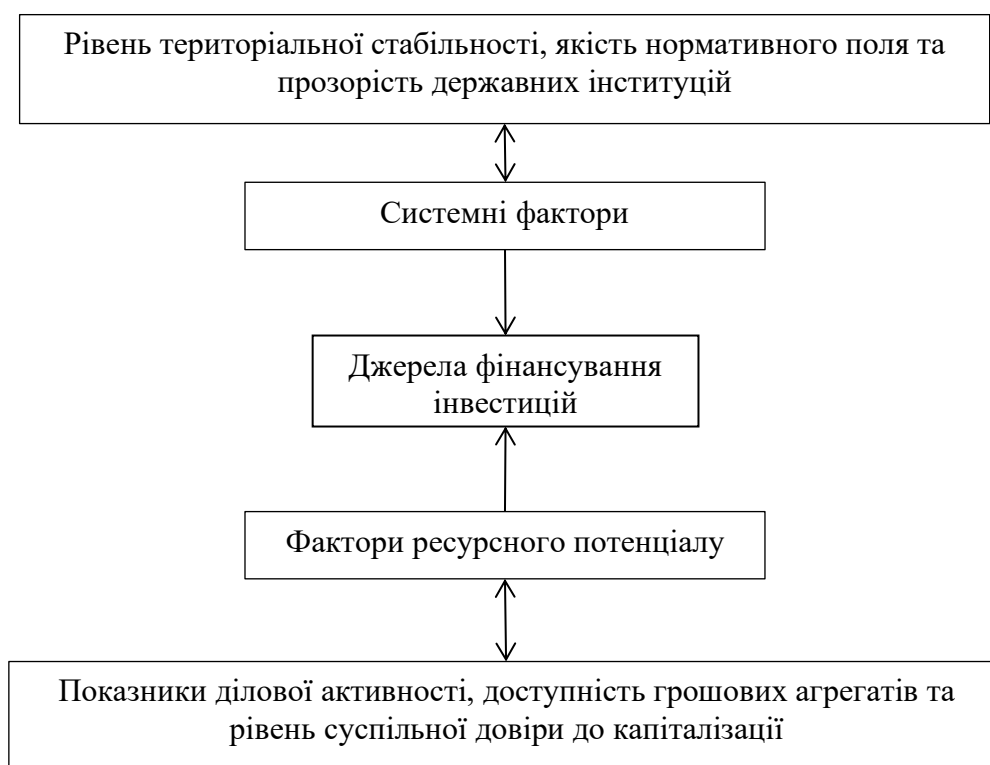

Рис. 1 – Узагальнена схема факторів впливу на джерела фінансування інвестиційної діяльності

Джерело: узагальнено та складено авторами

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Аналіз даних свідчить, що розвиток інвестиційного процесу протягом останнього десятиліття був вкрай нерівномірним. Період відносного відновлення (2017–2019 рр.) змінився глибоким спадом у 2020 році (через пандемію) та критичним скороченням у 2022 році внаслідок повномасштабного вторгнення.

Ключовим трендом є домінування власних коштів підприємств, які стабільно забезпечують близько 71% усіх інвестицій. Це вказує на модель «самофінансування», де розвиток бізнесу залежить виключно від поточного прибутку, оскільки зовнішні ринки капіталу залишаються фактично закритими. Частка іноземних інвестицій скоротилася до статистично малозначущих показників (менше 0,1%), що пояснюється критично високими безпековими ризиками.

Таблиця 2

Динаміка та структура капітальних інвестицій за джерелами фінансування за період 2014–2024 рр., млрд грн.

Джерело	Рік										
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Кошти державного бюджету	1,5	6,1	7,5	14,3	21,0	29,5	36,5	48,5	26,4	39,0	58,2
Частка, %	0,7	2,4	2,3	3,5	4,0	5,1	8,7	9,2	9,4	9,9	10,9
Кошти місцевих бюджетів	5,3	12,4	23,2	38,2	45,7	56,0	43,6	44,2	12,8	28,6	30,7
Частка, %	2,6	4,9	7,1	9,2	8,7	9,6	10,4	8,4	4,6	7,2	5,7
Власні кошти підприємств та організацій	146	169	226	289	375	398	279	363	203	286	380
Частка, %	71,5	67,4	69,4	69,9	71,3	68,1	66,5	68,6	72,8	72,2	71,0
Кредити банків та інших позик	18,0	18,3	23,2	21,8	35,3	41,0	27,9	26,7	11,8	11,6	20,5
Частка, %	8,8	7,3	7,1	5,3	6,7	7,0	6,6	5,0	4,2	2,9	3,8
Кошти іноземних інвесторів	5,54	7,83	9,42	5,67	1,54	3,54	1,73	0,78	0,09	0,29	0,24
Частка, %	2,7	3,1	2,9	1,4	0,3	0,6	0,4	0,1	0,0	0,1	0,0

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Кошти населення на будівництво житла	21,4	30,3	29,1	32,3	33,8	32,7	20,6	28,6	17,9	21,8	32,7
Частка, %	10,5	12,1	8,9	7,8	6,4	5,6	4,9	5,4	6,4	5,5	6,1
Інші джерела фінансування	21,4	6,9	7,3	11,9	13,6	23,9	10,2	17,3	7,3	8,5	12,6
Частка, %	10,5	2,8	2,2	2,9	2,6	4,1	2,4	3,3	2,6	2,1	2,4
Всього	204	251	326	413	526	584	420	529	280	395	534
Частка, %	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Джерело: побудовано за даними [5]

Водночас спостерігається суттєве зростання ролі державних фінансів. Частка витрат державного бюджету зростає з 0,7% у 2014 році до 10,9% у 2024 році. Така тенденція свідчить про вимушену активізацію держави як «інвестора останньої надії», що бере на себе фінансування критичної інфраструктури та відновлення. Проте дефіцит бюджету та обмеженість внутрішніх ресурсів населення (чії інвестиції в житло залишаються нестабільними) створюють бар'єри для подальшого зростання.

Зважаючи на те, що сучасна інвестиційна модель України тримається на обмеженій кількості джерел, виникла потреба у визначенні щільності зв'язку між ключовими факторами та обсягами цих ресурсів. Проведений нами кореляційний аналіз дозволив математично підтвердити детермінованість обсягів капіталовкладень для різних суб'єктів економіки.

Розпочинаючи аналіз із коштів місцевих бюджетів, зазначимо, що після старту реформи децентралізації цей ресурс вважався як базовий для регіонального розвитку, проте в умовах воєнного стану його логіка докорінно змінена. Як фактор впливу на дане джерело нами обрано обсяг доходів місцевих бюджетів, оскільки інвестиційна спроможність громад має прямо залежити від їхньої фінансової самодостатності (рис. 2).

Рис. 2 – Динаміка доходів місцевих бюджетів та коштів місцевих бюджетів інвестованих у капітальні інвестиції за 2014–2024 р., млн грн.

Джерело: побудовано за даними [5, 13]

Проте проведений нами аналіз статистичних даних за 2014–2024 роки демонструє, що кореляційний зв'язок між доходами громад та обсягами капітальних інвестицій із місцевих скарбниць є помірним. Нами встановлено, що значення коефіцієнта кореляції становить 0,6, що свідчить про середній зв'язок. Це пояснюється пріоритетністю видатків на територіальну оборону та підтримку життєдіяльності в умовах критичних ризиків, що робить капітальні вкладення громад нелінійними відносно їхніх доходів.

Аналогічна ситуація спостерігається і при дослідженні державного бюджету. У ролі фактора, що визначає поведінку цього джерела, нами обрано дефіцит державного бюджету, оскільки критичне зростання фінансового розриву зазвичай обмежує можливості держави щодо фінансування розвитку (рис. 3).

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Рис. 3 – Динаміка дефіциту державного бюджету та коштів державного бюджету інвестованих у капітальні інвестиції за період 2014–2024 р., млн грн.

Джерело: побудовано за даними [3, 5]

Розрахунок коефіцієнта кореляції, що склав $-0,6$, підтвердив існування помірного оберненого зв'язку між рівнем дефіциту та обсягом бюджетних інвестицій. Це підкреслює специфіку воєнного періоду: зростання дефіциту змушує державу діяти в межах жорсткої економії, де фінансування інфраструктури здійснюється за принципом крайньої необхідності, що виводить ці видатки за межі класичних стимулюючих моделей. Натомість зовсім іншу картину нами виявлено при аналізі власних коштів підприємств та організацій, які формують понад 71% інвестиційного ресурсу.

Фактором для перевірки тут виступає фінансовий результат (прибуток) підприємств до оподаткування, який в умовах регресу кредитування стає фактично єдиним фундаментом для відтворення капіталу (рис. 4).

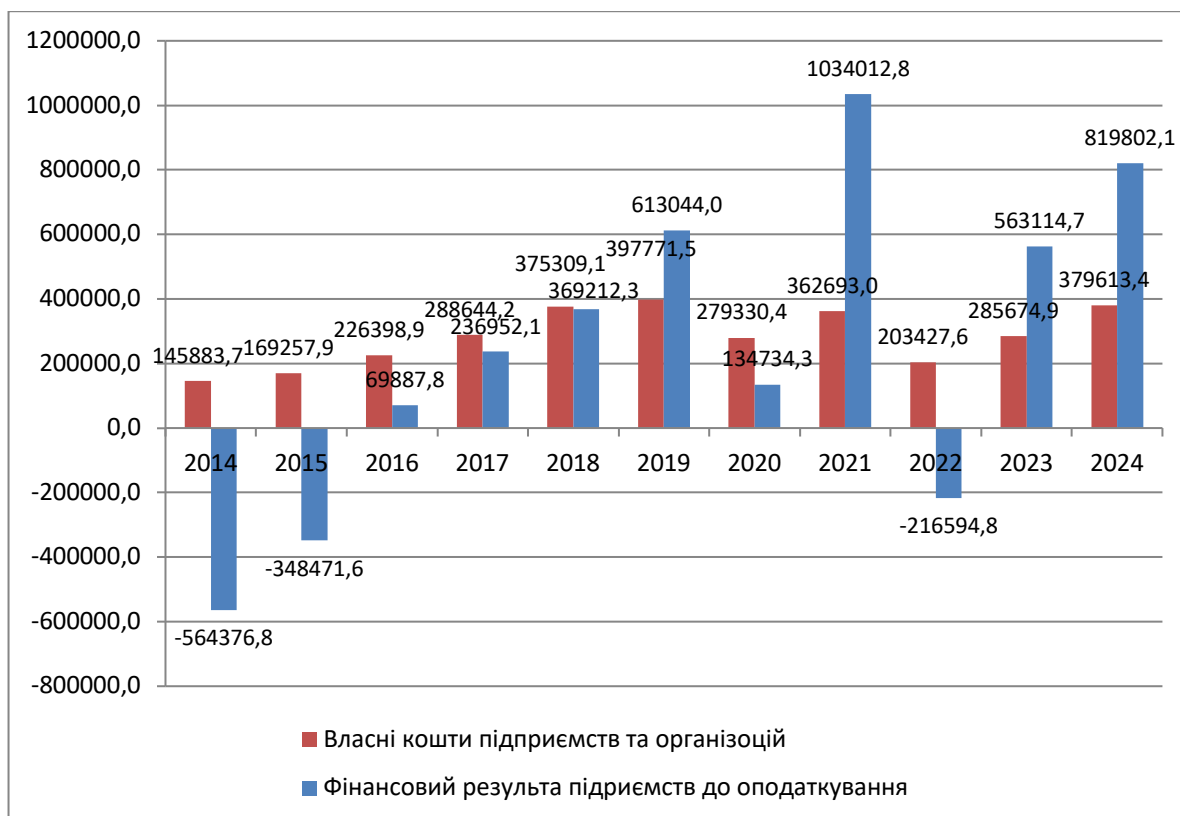

Рис. 4 – Динаміка фінансових результатів підприємств до оподаткування та власних коштів підприємств та організацій інвестованих у капітальні інвестиції за період 2014–2024 р., млн грн.

Джерело: побудовано за даними [5]

За результатами розрахунку нами отримано коефіцієнт кореляції 0,9, що свідчить про надзвичайно тісний прямий зв'язок. Це дозволяє нам математично довести, що інвестиційний процес в Україні зараз тримається на внутрішній здатності бізнесу генерувати прибуток.

Для поглибленого аналізу виявленої залежності нами було здійснено оцінювання параметрів однофакторної лінійної економетричної моделі. Розрахунки проводилися з використанням інструментарію «Аналіз даних» табличного редактора MS Excel, де результативним показником (y) виступив обсяг власних коштів підприємств та організацій, спрямованих на капітальні інвестиції, а пояснюючим фактором (x) – фінансовий результат підприємств до оподаткування.

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

На основі проведеного дослідження було підтверджено високу значущість обраного фактора та отримано таке оцінене рівняння регресії:

$$y_t = 233\,301,4 + 0,16143x_{yt} + \varepsilon_t$$

Побудована економетрична модель є адекватною, оскільки $F=40,25$ при критичному значенні значущості $F=0,00013$ (табл. 3).

На основі запропонованої економетричної моделі з'являється можливість змоделювати прогнози розвитку інвестиційної активності залежно від фінансового стану реального сектору.

Оскільки прибуток підприємств є основним джерелом фінансування розвитку, результати прогнозування дозволяють оцінити, як зміна прибутковості бізнесу вплине на загальний обсяг власних коштів підприємств та інших організація, як джерела капітальних вкладень. Результати прогнозованого дослідження представлено в таблиці 4.

Таблиця 3

Результати пакету «Аналіз даних» для економетричної моделі

ПІДБИГТЯ ПІДСУМКІВ								
Регресійна статистика								
Множинний R	0,904025							
R-квадрат	0,81726							
Нормований R	0,796956							
Стандартна похибка	39975,61							
Спостереження	11							
Дисперсійний аналіз								
	df	SS	MS	F	Значимість F			
Регресія	1	6,43E+10	6,43E+10	40,2504	0,000134			
Залишок	9	1,44E+10	1,6E+09					
Разом	10	7,87E+10						

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

	Коефіцієнти	Стандартна	t-статистика	P-значення	Нижні 95%	Верхні 95%	Нижні 95,0%	Верхні 95,0%
У-перетин	243301,4	13587,2	17,90667	2,4E-08	212565	274037,8	212565	274037,8
Змінна X1	0,16143	0,025445	6,34432	0,000134	0,10387	0,218991	0,10387	0,218991

Виходячи з даних таблиці 4, варіант перший прогнозу на основі побудованої економетричної моделі унаочнює обсяг власних коштів підприємств та організацій на інвестиції у сумі 375 642,1 млн грн. Це відбувається за умови, що ключовий чинник моделі – фінансовий результат до оподаткування – залишається на рівні 2024 року і складає 819 802,1 млн грн. Варіанти прогнозу 2–6 розраховані як можливі траєкторії розвитку залежно від зміни кон'юнктури ринку та економічної ефективності підприємств.

Таблиця 4

Результати прогнозування обсягу власних коштів на капітальні інвестиції на 2025 р. залежно від зміни фінансового результату підприємств

Показник	Варіант прогнозу					
	1	2	3	4	5	6
Частка зміни показника x_1	1	0,99	1,01	1,05	1,1	0,95
Прогнозований фінансовий результат до оподаткування, млн. грн.	819 802,1	811 604,1	827 000,1	860 792,2	901 782,3	778 812,0
Прогнозований обсяг власних коштів підприємств та інших організацій, млн. грн.	375 642,1	374 318,6	376 965,5	382 259,1	388 876,1	369 025,0

ЗДОБУТКИ ЕКОНОМІКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ

Так, у разі негативного сценарію, коли фінансовий результат скоротиться на 1% (варіант 2) та становитиме 811 604,1 млн грн, обсяг власних інвестиційних коштів знизиться до 374 318,6 млн грн. Тобто навіть незначне погіршення прибутковості призведе до втрати понад 1 323,5 млн грн інвестиційного ресурсу.

Найбільш песимістичним є варіант 6, де за умови падіння прибутковості на 5% інвестиційний потенціал скорочується до 369 025,0 млн грн.

Якщо ж розглядати оптимістичні сценарії, пов'язані зі зростанням фінансової ефективності підприємств на 1% (варіант 3), 5% (варіант 4) або 10% (варіант 5), то прогнозні значення інвестиційного ресурсу складуть 376 965,5 млн грн, 382 259,1 млн грн та 388 876,1 млн грн відповідно.

Як видно з результатів, найкращі показники інвестиційної активності забезпечуються за умови нарощування фінансової результативності (варіант 5). Це математично доводить, що за існуючої структури капітальних інвестицій, де понад 71% припадає на власні кошти, саме прибутковість бізнесу є головним індикатором та рушієм економічного відновлення.

Висновки: Проведені дослідження та розрахунки показали, що інвестиційна модель України у період 2014–2024 рр. зазнала суттєвої трансформації, за якої понад 71% капітальних вкладень забезпечується власними коштами підприємств. У ситуації фактичного зростання активного кредитування та припинення припливу іноземного капіталу таку структуру можна вважати вимушеною реакцією на безпекові ризики, що створює жорстку залежність економічного розвитку від внутрішньої прибутковості бізнесу.

Аналіз статистичних даних підтвердив, що роль бюджетних джерел (державного та місцевого рівнів) наразі підпорядкована логіці воєнного часу, де інвестиційні видатки здійснюються за принципом крайньої необхідності та мають помірний зв'язок із загальними доходами чи дефіцитом. Натомість

виявлений надзвичайно тісний прямий зв'язок між фінансовим результатом підприємств до оподаткування та обсягом власних інвестиційних коштів підтверджує, що саме прибуток є фактично єдиним фундаментом для відтворення капіталу в країні.

У мейнстрімній економічній думці укорінене бачення зовнішніх запозичень та ринкових інструментів як головних важелів інвестиційного зростання. Однак практика останнього десятиліття підтверджує, що в умовах критичних ризиків ці механізми демонструють обмеженість, а інвестиційний процес тримається на здатності реального сектору до самофінансування.

Отже, побудована економетрична модель та результати сценарного прогнозування дають можливість оцінити чутливість інвестиційної активності до зміни фінансового стану підприємств. Обґрунтування шляхів збереження цього внутрішнього інвестиційного потенціалу як основи для майбутнього відновлення наразі залишається одним із найактуальніших наукових та прикладних завдань.

Список використаних джерел

1. Більська О. В. Перспективи розвитку інвестиційної діяльності в Україні. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2024. № 1(8). С. 7–13. DOI: [https://doi.org/10.31319/2709-2879.2024iss1-\(8\).306376pp7-13](https://doi.org/10.31319/2709-2879.2024iss1-(8).306376pp7-13) (дата звернення: 08.04.2026).

2. Боковець В. В., Мороз О. О., Краєвська А. С. Перспектива інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні. *Innovation and Sustainability*. 2024. № 2. С. 11–19. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2024.2.11.19> (дата звернення: 01.04.2026).

3. Державний бюджет України. *Мінфін*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/> (дата звернення: 01.05.2026).

4. Калач Г. М. Вплив краудфандингу та краудлендингу на фінансування проєктів та залучення інвестицій у цифровій економіці. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 63. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-54> (дата звернення: 06.04.2026).

5. Капітальні інвестиції за джерелами фінансування. *Державна служба статистики України*. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 09.04.2026).

6. Касич А. Л., Глухова В. І., Кравченко Х. В. Аналіз бюджетних інвестиційних ресурсів України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 35. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-36> (дата звернення: 07.04.2026).

7. Крупка М. І, Ванькович Д. В., Кульчицький М. І. Банківське кредитування пріоритетних галузей економіки в механізмі реалізації фінансової політики України. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-21> (дата звернення: 07.04.2026).

8. Лоза С. Інвестування в Україні: основні тенденції, проблеми та перспективи активізації. *Вісник Хмельницького національного університету. Сер. Економічні науки*. 2022. № 2, т. 2. С. 297–306. DOI: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2\(2\)-47](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2(2)-47) (дата звернення: 08.04.2026).

9. Марценюк О. В., Петрусевич В. О. Проблеми та перспективи інвестиційної діяльності банків України. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-54> (дата звернення: 16.04.2026).

10. Небрат В. В., Корніяка О. В. Особливості механізмів капіталоутворення та інвестування в Україні як чинник фінансових ризиків в умовах війни та післявоєнного періоду. *Grail of Science*. 2022. № 16. С. 31–34.

DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.17.06.2022.001> (дата звернення: 06.04.2026).

11. Плахотнік О. О., Мартинюк Ф. М. Основні джерела фінансування інвестицій в Україні. *Обліково-фінансове, інформаційне та мовно-комунікаційне забезпечення сталого розвитку аграрного сектору економіки: проблеми, пріоритети, перспективи* : зб. тез II Міжнар. наук.-практ. інт.-конф., 30-31 жовт. 2024 р. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. С. 94–95.

12. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 верес. 1991 р. № **1560-XII**. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (дата звернення: 16.04.2026).

13. Статистичний збірник. *Міністерство Фінансів України*. URL: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik> (дата звернення: 01.05.2026).

14. Тоцька О., Бурець О. Іноземне інвестування та фінансова підтримка України країнами ЄС в умовах військового стану. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2025. №2(17). С. 192–202. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-2-16> (дата звернення: 05.04.2026).

15. Шевченко, Л В. Тенденції та фактори впливу на інвестиційну привабливість української економіки. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-55> (дата звернення: 20.04.2026).

16. Шевченко, Л В. Фактори впливу на іноземне інвестування в економіку України: підходи до класифікації. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Економічна»*. 2021. Вип. 100. С. 57-67. DOI: <https://doi.org/10.26565/2311-2379-2021-100-06> (дата звернення: 20.04.2026).

17. Ponomarenko, V. Foreign securities: Issues and prospects for the Ukrainian stock market. *Social and Legal Studios*. 2024 №1, т. 7. С. 194-201. DOI: <https://doi.org/10.32518/sals1.2024.194> (дата звернення: 08.04.2026).